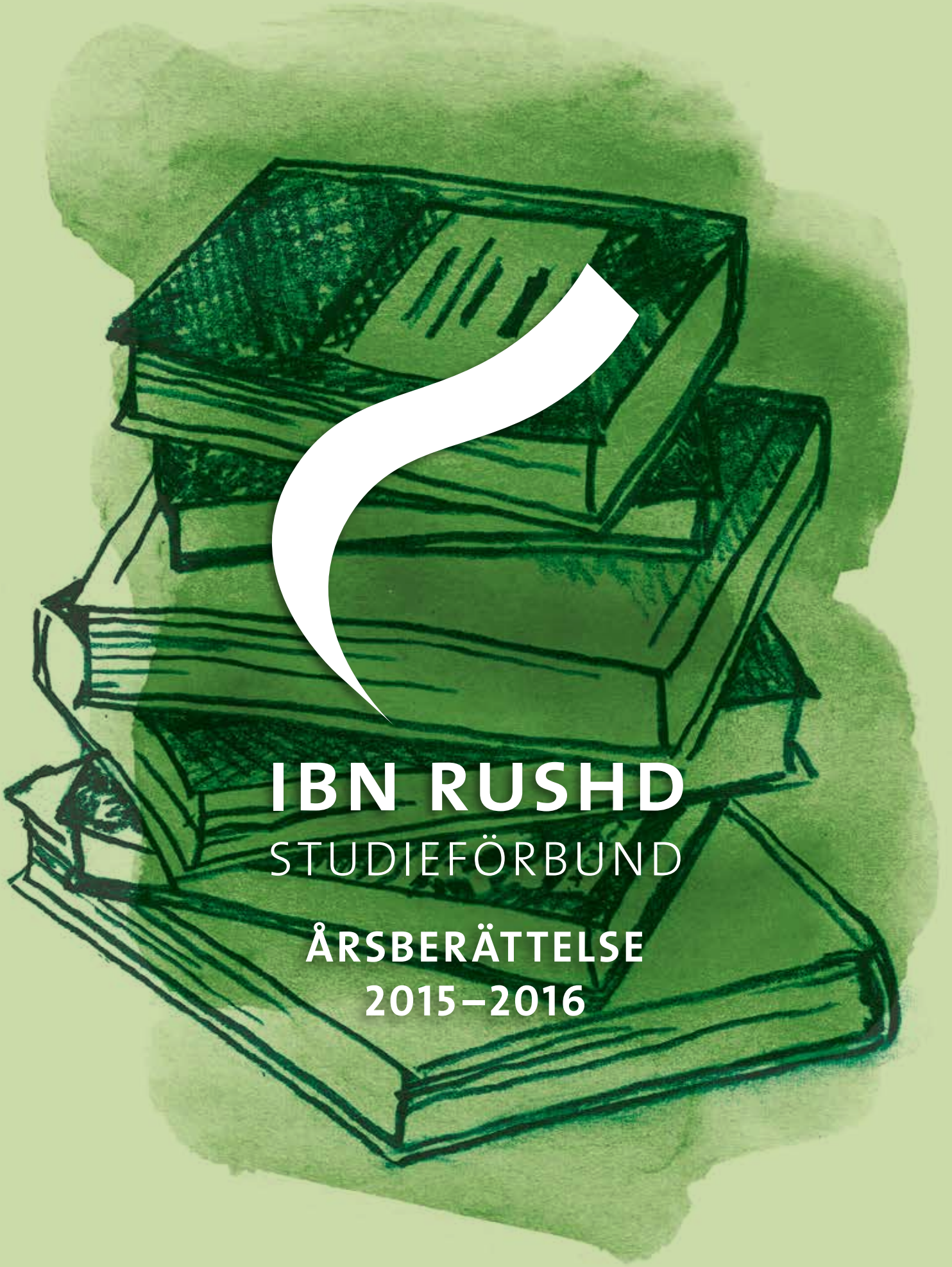

IBN RUSHD
STUDIEFÖRBUND

ÅRSBERÄTTELSE
2015–2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD ... 5

IBN RUSHD OCH FOLKBILDNINGSSVERIGE ... 6
Statens syften med stödet till folkbildningen ... 6
Fritt och frivilligt ... 7
Ibn Rushds inriktning och verksamhetssatsningar slås fast av förbundsstyrelsen ... 7
Målsättningar för verksamheten 2015–20167 ... 8
Organisation ... 8
Förbundsstyrelsen ... 8
Kansliet ... 8

VIKTIGA HÄNDELSER 2015–2016 ... 9
Flyktingökning ledde till nytt uppdrag från staten ... 9
Nytt bidragsfördelningssystem för studieförbunden har arbetats fram ... 9
Rasism och islamofobi ökar i samhället ... 9

NEDSLAG I VERKSAMHETEN 2015–2016 ... 10

TRO ... 10
Studiecirklar om islam ger kunskap och trygghet i den egna identiteten ... 10
Vigselrättsutbildning ... 10
Imamrådet: konferenser om att förebygga och motverka extremism ... 11
Tillsammans för Sverige – interreligiöst samarbete ... 11
Stärka den svenskmuslimska identiteten ... 11
Muslimska familjedagarna – en folkfest för Nordens muslimer ... 11

DEMOKRATI ... 12
Organisering ... 12
Föreningsutbildningar med SST ... 12
Jämlikhetsdata – vi måste veta hur diskrimineringen ser ut innan den går att bekämpa ... 12
Civilsamhälle för tillit och demokrati ... 12
Folkmord i Europa kan hända igen– studieresa till Bosnien vill sprida kunskap ... 13
Konferenser för att stärka muslimska kvinnor ... 13

KULTUR ... 13
Jag-bok i Sundsvall ... 13
Ramadanaktiviteter ... 13
Eid – en svensk högtid ... 14
Tidskriften Kupolen ... 14

SPRÅK ... 14
Arabiska ... 14
Svenska för nyanlända ... 14

MÄNNISKA/NATUR ... 15
Nykterhetsprojekt: Våga vara nykter ... 15
Studiecirklar i biodling ... 15
Cusanus – projekt om vetenskap och religion ... 16
Sluta röka-kampanj under Ramadan ... 16
Vägledning för nyanlända och asylsökande – Goda grannar ... 16
Kvalitetsarbete ... 17
Kvalitetssäkring och kontroll ... 17
Visselblåsarfunktionen på webbplatsen ... 17
Kommunikation med medlemsorganisationer och cirkelledare ... 17
Bättre kvalitetssäkring av utbetalningar ... 18
Cirkelledarutbildningar ... 18
Ny version av rapporteringssystemet Gustav ... 18
Ökad andel webbanmälningar ... 18

VERKSAMHETEN 2015 OCH 2016 I SIFFROR ... 19

ÅRSREDOVISNING 2016 ... 31

ÅRSBOKSLUT 2015 ... 45

OMSLAGSILLUSTRATION: JENNIE LINDELL
ILLUSTRATION: JENNIE LINDELL

FÖRORD

Vi lever in en tid av snabba förändringar och stora samhällsutmaningar. De extrema krafterna av olika slag mobiliserar och polariseringen i världen ökar. Studieförbundet Ibn Rushds roll som folkbildare är därför viktigare än någonsin.

Som ett studieförbund med muslimsk profil har vi ett ansvar att arbeta med ödesfrågor såsom miljö- och klimatutmaningen, sociala utmaningar i vårt samhälle och bekämpningen av hatfyllda idéer som vill göra skillnad på människors värde.

Vi har därutöver ett uppdrag att arbeta med att stärka identiteten hos våra deltagare. Att få dem att känna en styrka i sig själva och vilka de är. Rusta dem med den kunskap dem söker och visa dem på möjligheterna som engagemang, organisering, bildning och kultur kan erbjuda.

Vår målgrupp är bred, vi har alltifrån muslimska församlingar och ickereligiösa kulturföreningar. Vi samlar muslimer med bakgrund i islams olika inriktningar, men vi samlar också kristna och ateister som finner en trygghet i vårt förbund. Därför är det viktigt för oss att värna folkbildningens idéer om att bland annat låta deltagarna själva avgöra vad dem vill studera, hur de själva vill definiera sin identitet och värna deras rätt till självorganisering.

Vi är idag stolta över den roll som studieförbundet Ibn Rushd spelar inom den muslimska folkrörelsen och den roll den spelar i samhället i stort. Över vår insats för asylsökande och nyanlända. Att vi i samarbete med cirka 200 lokalföreningar, bedriver kvalitativ bildningsverksamhet och driver projekt för att stärka rättighetsarbetet och bekämpa diskriminering, extremism och rasism.

Vi vet samtidigt att vi har mycket kvar att erbjuda och är medvetna om att vi fortfarande är i början av en lång resa för ett bättre samhälle.

Helena Hummasten, förbundsordförande
Omar Mustafa, förbundsrektor

IBN RUSHD OCH FOLKBILDNINGSSVERIGE

Ibn Rushd är ett av de yngsta studieförbunden i Sverige och har funnits som självständigt studieförbund sedan 2008. På samma sätt som de flesta andra studieförbund är vi grundade av folkrörelseorganisationer som i dag är några av våra medlemsorganisationer.

Ibn Rushds uppdrag är att:

- Stärka och utveckla demokratin inom den muslimska folkrörelsen och bidra till att fullborda den svenska demokratin genom delaktighet, organisering och påverkan.
- Med folkbildning som verktyg göra det möjligt för människor att enskild och i grupp utvecklas, stärkas i sin identitet och engagera sig i samhällsutvecklingen.
- Skapa större förståelse, respekt och tolerans människor emellan genom kultur- och kunskapsinsatser.

Studieförbundet Ibn Rushd är ett av tio studieförbund i Sverige. Alla studieförbund får anslag från stat, kommun och landsting/region för ett fritt och frivilligt folkbildningsarbete som är öppet för alla.

Statens syften med stödet till folkbildningen

Staten har fyra övergripande syften med stödet till folkbildningen:

- Stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin.
- Bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen.
- Bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället.

FOTO: LINA ARVIDSSON

- Bidra till att bredda intresset för och öka deltagandet i kulturlivet.

2016 var statens anslag till folkbildningen totalt 3 811 928 000 kronor. Pengarna fördelas till både folkhögskolorna och till de tio studieförbunden via Folkbildningsrådet. År 2015 fick Ibn Rushd 1,0 procent av det totala statsanslaget som gick till studieförbund, och 2016 fick Ibn Rushd 1,4 procent av det totala statsanslaget som fördelades till studieförbunden.

Även kommuner och landsting/regioner ger ekonomiskt stöd till studieförbunden, dock inte alla. Deras mål med stödet sammanfaller ofta i stora drag med statens syften med sitt stöd till folkbildningen. Men vissa kommuner och landsting/regioner kan även ha egna mål med stödet som främjar den kommunala eller regionala verksamheten.

Fritt och frivilligt

Folkbildningens ledord är ”fritt och frivilligt”. Vi främjar utveckling och lärande på individens egna villkor, efter eget intresse och vilja att lära. När människor träffas för att lära sig nya saker tillsammans och av varandra händer fantastiska och ibland oförutsedda saker. Studiecirkelns pedagogik med lärande i ögonhöjd mellan jämlikar är unik och får människor att växa.

Det finns en bred politisk uppslutning bakom folkbildningens viktiga roll i samhällsutvecklingen, och bakom att staten inte ska detaljstyra folkbildningsorganisationernas verksamheter. Förtroendet som folkbildningsorganisationerna får att förvalta skattepengar är något som Ibn Rushd tar på stort allvar.

Ibn Rushds inriktning och verksamhetssatsningar slås fast av förbundsstyrelsen

Ibn Rushd arbetade under 2015 och 2016 efter den verksamhetsplan som fastställdes av förbundsstyrelsen i december 2014. I verksamhetsplanen är verksamheten i Ibn Rushd uppdelad i fyra verksamhetsområden: Tro, Demokrati, Kultur och Människa/Natur. Dessutom finns avsnitt om organisation och kommunikation i verksamhetsplanen.

Målsättningar för verksamheten 2015–2016

Verksamhetsplanen för 2015–2016 har utgått från följande sex övergripande målsättningar som förbundsstämman fastslog 2015:

1) Stärka den egna identiteten

Ibn Rushd ska stärka föreningar och individerna som deltar i Ibn Rushds folkbildande insatser för att de ska känna en trygghet i sin identitet och på så vis kunna bättre ta vara på sina demokratiska rättigheter.

2) Ta en naturlig plats i det offentliga rummet

Ibn Rushd har en viktig roll att spela i de offentliga debatterna som berör organisationen och dess medlemmar. Det gäller dels vid akuta händelser

eller debatter initierade av andra och där en balanserad muslimsk röst saknas, men det gäller även att själv ta initiativ till debatter och verksamheter som skapar intresse och sätter agendan. Ibn Rushd ska därför ta naturlig plats i det offentliga rummet och lyfta fram dess kärnfrågor.

3) Utveckla organisationsstrukturen
Förstärka och utveckla organisationsstrukturen på alla nivåer för att på ett bättre sätt kunna erbjuda relevant service både internt och externt.

4) Stödja våra medlemsorganisationer och involvera dem i all verksamhet
All vår verksamhet ska ha medlemsförankring och utgå från medlemmarnas behov som relaterar till statens syften. Vi ska även ha en tillgänglig och inbjudande attityd i all vår verksamhet.

5) Nätverka med viktiga och relevanta aktörer
Skapa och bibehålla viktiga nätverk inom civilsamhället, myndigheter och andra intressenter som hjälper oss att uppfylla våra visioner och mål.

6) Stimulera verksamhet och engagemang
Ibn Rushd behöver skapa engagemang i de områden som stärker den egna målgruppen och som samtidigt inryms i statens syften och mål. Det är verksamhetsområden som medlemmarna har efterfrågat och verksamheter som organisationen behöver skapa stimulans och nyfikenhet kring. Ibn Rushd ska därför skapa strukturer för och stödja verksamhet inom följande prioriterade områden: tillgänglighet, kultur och religion.

Organisation
Ibn Rushd är indelad i sex distrikt som täcker hela Sverige. Varje distrikt har en distriktsstyrelse. Förbundskansliet ligger i Solna i Stockholm.

Förbundsstyrelsen
Ibn Rushds förbundsstyrelse ansvarar för den övergripande styrningen av förbundet. Förbundsstyrelsen består av sju ledamöter inklusive förbundsordföranden och fyra suppleanter. Styrelsen väljs av förbundskongressen som utgörs av våra tio nationella medlemsorganisationer och våra sex distrikt.

ILLUSTRATION: JOHAN RESELE

Under 2015 träffades förbundsstyrelsen sju gånger och under 2016 träffades förbundsstyrelsen fem gånger. Förbundsstyrelsen har ett arbetsutskott, AU, som består av ordförande, vice ordförande, kassör och rektor. AU bereder och följer upp styrelsens ärenden.

Kansliet
Ibn Rushds personalstyrka har en stor mångfald, och talar sammantaget mer än 30 språk. Antalet anställda har växt med 95 procent mellan 2014 och 2016, från 40 till 78 och den stora underbemanningen som organisationen har levt med under många år har förbättrats. Personalen är fördelade på våra 17 lokala kontor, spridda över hela landet.

VIKTIGA HÄNDELSER 2015–2016

Förbundsstämma 2015 antog idéplattform

I maj 2015 hade Ibn Rushd förbundsstämma där en ny idéplattform antogs. Plattformen slår fast Ibn Rushds värdegrund och förhållningssätt.

Studieförbundet Ibn Rushds vision är att muslimer ska vara en självklar del av Sverige. Det betyder att en person ska kunna vara praktiserande muslim och aktiv i det svenska samhället på samma gång. Det betyder att vi arbetar mot allt förtryck, hat, våld och diskriminering mot muslimer. Det betyder samtidigt att vi jobbar aktivt med att skapa plattformar, engagemang och bryggor för att muslimer ska delta och leva i det svenska samhället på lika villkor. Vi menar att man med islam som värdegrund kan vara en aktiv del av det svenska arbetet för demokrati, jämställdhet, kultur, miljö, hälsa, mänskliga rättigheter och folkbildning. Muslimer är och har alltid varit en del av Sverige, vår vision innebär att också samhället erkänner muslimerna som en självklar och naturlig del av samhället.

Flyktingökning ledde till nytt uppdrag från staten

Studieförbundens riktlinjer för rapportering som Folkbildningsrådet tar fram slår fast en huvudregel om att en deltagare i studieförbundens verksamhet ska registreras med fullständigt personnummer, alternativt registreras som medborgare i ett annat EU- eller EFTA-land. Svenskt fullständigt personnummer kräver medborgarskap eller uppehållstillstånd. Asylsökande eller personer som lever papperslösa i Sverige kan alltså inte räknas i statistiken som deltagare i studieförbundens verksamhet. När antalet flyktingar ökade kraftigt under 2015 blev det tydligt att studieförbunden bakbands av regelverket och trots stor vilja, erfarenhet och kompetens kunde studieförbunden inte ha studiecirklar i nybörjarcirklar i svenska och samhällsorientering för nyanlända. Regeringen gav därför studieförbunden ett nytt uppdrag med riktade pengar för att ha verksamhet i svenska och samhällsorientering för nyanlända.

Nytt bidragsfördelningssystem för studieförbunden har arbetats fram

Folkbildningsrådet har tagit fram en ny modell för hur statsanslaget ska fördelas mellan studieförbunden. Den tidigare modellen var statisk och det var svårt för små studieförbund att växa, vilket inte minst har skapat problem för Ibn Rushd. Den nya modellen arbetades fram under 2015 och införandet sköts fram till 2017. Den nya modellen bygger till stor del på verksamhetsvolym för de två föregående åren och antalet unika deltagare i verksamheten. En stor fördel med det nya systemet är att den historiska faktorn som tidigare begränsade små studieförbunds expansion nu tas bort, dessutom läggs mer fokus på att nå fler unika deltagare och deltagare med låg utbildningsnivå. Utmaningen med det nya systemet är att det riskerar att bli volymdrivande (snarare än driva mot ökad kvalitet), och att det är svårt för studieförbunden att planera ekonomin eftersom anslaget från regeringen inte räknas upp med ökad volym i verksamhet, utan samma anslag fördelas i andelar till studieförbunden. Ibn Rushd kommer noga att följa utvecklingen och utvärdera de nya förutsättningar som den nya fördelningsmodellen innebär.

Rasism och islamofobi ökar i samhället

Rasismen och islamofobin ökar i samhället. Ibn Rushd har under 2015 och 2016 tvingats hantera den allt ökande misstänksamhet om vår verksamhet och vårt syfte, och det sker regelbundet hatbrott mot anställda och förtroendevalda. Lokala medlems- och samarbetsorganisationer utsätts för hatbrott, mordbrand och hatmotiverad skadegörelse av lokaler. Vi är vana vid att vi blir hårdare granskade, och mer ifrågasatta än andra studieförbund, men tänker inte ge upp utan fortsätter vårt arbete för demokrati, lika rättigheter och rätten till att få organisera sig och söka kunskap tillsammans. När fler och fler muslimer uppfattar det som att praktiserande muslimer inte är välkomna i majoritetssamhällets korridorer, har vi en ännu viktigare roll att fylla.

NEDSLAG I VERKSAMHETEN 2015–2016

TRO

Det är i dialog och i samarbete med andra som vi lär oss och utvecklas, men det är också framför allt då vi förebygger missförstånd och konflikter. Ibn Rushd arbetar för en livfull dialog om tro, livsåskådning och skärningspunkten mellan religion och samhället. Inom verksamhetsområdet Tro samverkar Ibn Rushd med medlemsorganisationer, bland annat muslimska församlingar/föreningar och muslimska trossamfund. Bland våra medlemmar och samarbetsorganisationer finns en bred mångfald av olika typer av muslimska föreningar och församlingar.

Romsk aktiv förening i Linköping stärker unga muslimska romers självkänsla. Ordförande Junuz Ramadani andra från höger i bilden.

FOTO: EMELIE ASPLUND

Studiecirklar om islam ger kunskap och trygghet i den egna identiteten

För en troende person är tro nära kopplad till frågan om vem man är och vad som är ens plats i livet. I en tid då det förekommer mycket missuppfattningar och direkta lögner om vad islam är och står för är det viktigt att få saklig kunskap och möjlighet att genom reflektion och samtal ta reda på vad religionen står för och hur den kan förstås i en modern tid. Att få kunskap om religionens faktiska budskap hjälper en att stå emot och försvara sig mot attacker från omgivningen. Först när du är trygg i dig själv och vet vem du är kan du fullt ut delta i samhället och ta makten över din egen framtid. Studiecirkelns metod och pedagogik är utmärkt för detta syfte.

En av Ibn Rushds föreningar som arbetar med detta är Romsk aktiv förening i Linköping.

– Det blir en inre konflikt i ungdomarna när islam svartmålas i medierna. Många frågar hur de ska kunna vara muslimer när de inte vill kriga och dö som ISIS. Att de vill fortsätta umgås med sina vänner som inte är muslimer och så vidare, säger Junuz Ramadani som driver föreningen.

Syftet med föreningen är att ge romska muslimska ungdomar kunskap så att de kan känna sig stärkta och stolta över sin kulturella identitet. För en minoritet med dubbel utsatthet, både som muslimer och som romer, är kunskap om den kulturella bakgrunden viktig. Det blir en pusselbit för att känna framtidstro och delaktighet i samhället.

– Jag vill ge ungdomarna självförtroende att våga stå upp för sig själva. Det finns inget bättre än att höra ungdomarnas berättelser om hur de i skolan vågat utmana fördomarna efter att ha gått vår studiecirkelverksamhet, säger Junuz Ramadani.

Vigselrättsutbildning

Under 2016 har Ibn Rushd arrangerat en vigselrättsutbildning för imamer. Utbildningen är efterfrågad, och tar upp juridiska aspekter som hindersprövning och vad lagen säger om vilka som får ingå äktenskap med varandra. Själva utbildningen ger dock inte vigselrätt som kontrolleras och utfärdas av Kammarkollegiet.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Imamrådet: konferenser om att förebygga och motverka extremism

I slutet av 2015 genomförde Ibn Rushd tillsammans med Imamrådet två konferenser på temat Extremism och dess fara för individ och samhälle. Syftet med konferenserna var att diskutera imamernas roll i arbetet med att motverka extremism. På den första konferensen antogs grundvalar till en arbetsplan, och på den andra konferensen antogs ett uttalande som avslutas: ”Sveriges imamråd (vill) betona att förebyggandet och bekämpningen av extremism är ett uppdrag för alla goda krafter i samhället, både de offentliga och de civila. Imamrådet vill också klargöra att utifån det teologiska uppdrag som åligger rådet så kommer vi tillsammans med våra medlemmar ta vårt fulla ansvar för att bekämpa extremism. Rådet framhåller dessutom sitt intresse av att samverka och samarbeta med alla berörda parter.”

Tillsammans för Sverige – interreligiöst samarbete

”Tillsammans för Sverige” är en verksamhet med inriktning på interreligiös vägledning och utbildning bland unga med syfte att motverka främlingsfientlighet, rasism och extremism. Tillsammans med Fryshuset, Judiska församlingen i Stockholm och de dharmiska församlingarna bygger Ibn Rushd upp ett interreligiöst resurscentrum som utgår från våra mänskliga rättigheter. Projektet har som övergripande syfte att visa hur religion kan vara en väg till integration och en växtkraft för unga i arbetet för fred och förståelse. Två gånger per år genomförs en interreligiös ledarskapsutbildning för ungdomar och unga vuxna. De som genomgått utbildningen fungerar därefter som så kallade storytellers i skolor.

Stärka den svenskmuslimska identiteten

Ibn Rushd arbetar för att svenska muslimer ska känna en trygghet i sin muslimska identitet, stolthet över sin religion och fritt kunna yttra sin muslimska tillhörighet, samtidigt som man känner en naturlig trygghet och stolthet över sin svenska identitet. Att stärka någons identitet är att stärka någon att hitta sig själv och känna sig trygg i vem man är. Det är viktigt för att kunna förstå sig själv, och känna att man har en plats i samhället.

Muslimska familjedagarna – en folkfest för Nordens muslimer

Den största mötesplatsen för Nordens muslimer sker under påsken när Muslimska familjedagarna går av stapeln. Det årliga arrangemanget är en viktig sammankomst för tusentals muslimer, och är en riktig folkbildningsfest med föreläsningar, seminarier och diskussioner. Muslimska familjedagarna (ofta kallat MFD) arrangeras av Ibn Rushd tillsammans med Islamiska förbundet och Sveriges unga muslimer.

FOTO: PRIVAT

Muslimska familjedagarna är en folkfest med tusentals besökare.

DEMOKRATI

Inom verksamhetsområdet Demokrati arbetar Ibn Rushd för att demokratins rättigheter ska omfatta alla och att fler ska kunna delta i samhällsutvecklingen.

Organisering

Som studieförbund jobbar Ibn Rushd aktivt och ständigt med att stödja människors möjlighet att organisera sig i föreningar och organisationer. Särskilt marginaliserade grupper stärks genom de möjligheter som organisering ger dem. Därför är det ett viktigt demokratiuppdrag att stödja våra medlemsorganisationer och dess föreningar genom utbildning, finansiering och vägledning.

För några av våra medlemsföreningar är mötet med den demokratiska föreningsmodellen deras första praktiska erfarenhet av demokrati, och Ibn Rushds utbildningar i föreningskunskap och styrelsearbete blir viktiga delar i att erövra verktygen för att kunna delta i demokratibygget.

Föreningsutbildningar med SST

Ibn Rushd har under 2015 och 2016 haft i uppdrag av SST, Nämnden för statens stöd till trossamfund, att hålla funktionsutbildningar för muslimska församlingars styrelser. Vi har arrangerat ordförande-, kassörs- och sekreterarutbildningar. Denna satsning har skett utöver de funktionsutbildningar som Ibn Rushd löpande arrangerar för medlemsorganisationers styrelser.

Jämlikhetsdata – vi måste veta hur diskrimineringen ser ut innan den går att bekämpa

Statistik om skillnader i utfall för män och kvinnor har varit viktiga verktyg för jämställdhetsarbetet. På samma sätt är det viktigt med faktabaserad kunskap om skillnader i utfall mellan personer med olika etnisk bakgrund, som verktyg för att arbeta för förändring. Men i Sverige finns inte statistik om etnisk härkomst, så kallad jämlikhetsdata, vilket har kritiserats av bland annat FN. Projektet Jämlikhetsdata vill sätta den här frågan på dagordningen och samverka med bland annat kommuner. Projektet finansieras av Open Society Foundation och drivs av Ibn Rushd.

Civilsamhälle för tillit och demokrati

Ibn Rushd deltog under 2016 i projektet *Civilsamhälle för tillit och demokrati* som drivs av Forum, som är paraplyorganisation för civilsamhällesorganisationer med social inriktning. Projektet vill uppmuntra och stärka föreningar i deras arbete mot extremism och hatideologier genom en handbok med kunskap och verktyg. Bland annat har projekt-

Ibn Rushd anordnar många utbildningar för föreningars funktionärer.

FOTO: PAULINA NYMAN

gruppen rest till Storbritannien för att studera erfarenheterna från den brittiska strategin mot våldsbejakande extremism, Prevent. Projektet finansieras av myndigheten MUCF och har fått medel för att fortsätta arbetet under 2017.

FOTO: SARA SALAH

Begravningsplatsen för offren från massakern i Srebrenica är en viktig del i studieresan till Bosnien som syftar till att sprida kunskap om det senaste folkmordet i Europa och på så sätt förebygga att det händer igen.

Folkmord i Europa kan hända igen – studieresa till Bosnien vill sprida kunskap

Folkmord i Europa kan hända igen. Därför folkbildar Ibn Rushd om kriget i Bosnien som utlöstes av rasistiska hatkampanjer. För tredje gången arrangerade Ibn Rushd 2016 en studieresa till Bosnien för att ta del av vittnesmål från överlevare av folkmordet i Srebrenica 1995 där omkring 8 000 bosniakiska muslimer dödades i en massaker. Under studieresan fick deltagarna också ta del av hur det är att leva i Bosnien tjugo år efter kriget, och se hur sekterismen på många ställen finns kvar än i dag.

Konferenser för att stärka muslimska kvinnor

Ibn Rushd har arrangerat flera konferenser med syftet att stärka muslimska kvinnor, bland annat i Umeå och i Göteborg. I mars 2016 arrangerades konferensen *Hijab som politiskt motstånd*, med samtal och diskussioner som vill bryta stereotypen om muslimska kvinnor med hijab som passiva offer utan agenda. Konferensen arrangerades i Fittja utanför Stockholm och fungerade också som ett avstamp för communityteatern ”Svenska hijabis” där unga muslimska kvinnor som vanligtvis inte hörs eller tillåts ha en röst står på scen och berättar sina egna historier.

KULTUR

Kultur är ett viktigt verktyg för att nå ökad förståelse människor emellan. Kulturupplevelser som film, litteratur och konst kallar till eftertanke och reflektion och bidrar till att ifrågasätta invanda ramar och tankesätt.

Jag-bok i Sundsvall

I ett projekt under hösten 2015 samarbetade Ibn Rushd distrikt Norra och Sundsvalls museum för att hjälpa unga att uttrycka sin identitet i konstnärskap. Ett 30-tal ungdomar med bakgrund i omkring 20 olika länder har uttryckt känslor i måleri och dikt och sökt svaret på frågan ”Vem är jag”? Projektet mynnade ut i en bok med dikter och bilder av de unga konstnärerna.

Ramadanaktiviteter

Det muslimska årets viktigaste månad är fastemånaden Ramadan, som under 2015 och 2016 inföll mitt i högsommaren. Att fasta från soluppgång till solnedgång på våra breddgrader är en utmaning, och samtidigt är Ramadan en glädjens och gemenskapens högtid. Ibn Rushd vill bidra till att sprida kunskap om Ramadan och dess traditioner i ett svenskt sammanhang. Till exempel informerade Ibn Rushd Södra om Ramadan i ett Ramadantält på Triangeltorget i Malmö. Ibn Rushd har också varit med och arrangerat en viktig imamkonferens där imamer från hela Europa bjöds in till Kiruna för

att uppleva hur det är att försöka fasta där solen aldrig går ner på sommaren. Konferensen var del i ett arbete för att få större teologisk klarhet i vilka regler som ska gälla för Ramadanfasta på svenska breddgrader under sommaren.

Eid – en svensk högtid

De två eidhögtiderna Eid al-Fitr och Eid al-Adha firas av hundratusentals svenskar årligen. Eid al-Fitr firas när den muslimska fastemånaden Ramadan avslutas, och är på många orter i landet regelrätta folkfester. I Malmö firades Eid al-Fitr i Folkets park med över 10 000 deltagare, där Ibn Rushd var en av arrangörerna tillsammans med bland annat Malmö stad. I Göteborg har Världskulturmuseet i flera år arrangerat en stor Eidfest där Ibn Rushd varit medarrangör. År 2016 förlades festen till årets andra Eidhögtid, Eid al-Adha, som är den stora muslimska offerhögtiden då man traditionellt ger bort mindre köttdjur som lamm till fattiga familjer.

Tidskriften Kupolen

I slutet av 2015 nylanserades Ibn Rushds tidskrift Kupolen efter 18 månaders uppehåll i utgivningen. Tidskriften fick ett nytt format och formspråk, och en ny redaktör anställdes. Kupolen kommer ut med fyra nummer per år med ett tema för varje nummer. Med Kupolen vill Ibn Rushd fungera som ett fönster in för den som är intresserad av frågor som angår det muslimska civilsamhället, och av Ibn Rushds verksamhet. Alla cirkelledare i Ibn Rushd får en prenumeration på Kupolen. Målet är att utveckla Kupolen till en självständig kulturtidskrift.

SPRÅK

Arabiska

Arabiska är det största språket i Ibn Rushds språkverksamhet. Många är nyfikna på det som sannolikt är Sveriges största minoritetsspråk, och många muslimer vill lära sig läsa arabiska för att kunna läsa koranen. Under 2016 uppdaterade Ibn Rushd vårt studiematerial Läsa arabiska med bilder som visar var de olika ljuden formas i talorganen.

Svenska för nyanlända

I slutet av 2015 fick alla studieförbund ett nytt uppdrag av staten: att ha cirklar i nybörjarsvenska och samhällsinformation för nyanlända. Den första satsningen kallades Svenska från dag ett. Namnet syftar på att nyanlända inte ska behöva vänta på uppehållstillstånd för att få börja lära sig svenska. Svenska från dag ett är en satsning för att ge nyanlända i Sverige möjlighet att lära sig svenska tidigt och samtidigt få en grundläggande förståelse för, och inblick i, det svenska samhället. Ett viktigt syfte är att ge deltagarna en meningsfull sysselsättning under asyltiden. Ibn Rushds studiecirklar i samhällsinformation har också varit viktiga för många nyanlända, som kunnat få information om hur det svenska samhället fungerar på ett språk man behärskar väl.

Under 2016 kom satsningen *Vardagssvenska* från regeringen, som innebär pengar till studieförbunden för att anordna en särskild studiecirkel om 40 timmar kallad *Vardagssvenska*. Målet är att

FOTO: PAULINA NYMAN

deltagarna ska lära sig grunderna i svenska språket så att man kan göra sig förstådd och förstå andra i olika vardagssituationer.

MÄNNISKA/NATUR

Hänsyn till alla levande varelser och respekt för naturen är en viktig del i den muslimska värdegrunden. Det finns en uttalad rekommendation inom islam om ett eget ansvar gentemot den egna hälsan. Därför folkbildar vi om folkhälsa, och arbetar för nykterhet och mot droger. Islam är tydlig om vikten av att värna naturresurser och att människan har ett ansvar att förvalta jorden och inte förstöra den.

Nykterhetsprojekt: Våga vara nykter

Ibn Rushd genomförde under 2014 och 2015 nykterhetsprojektet Våga vara nykter, med stöd av Folkhälsomyndigheten. Projektet har arbetat för att öka medvetenheten om negativa skadeverkningar av alkohol och narkotika bland muslimska ungdomar, deras föräldrar och föreningsledare.

Att islam förbjuder alkohol och narkotikaanvändning betyder inte att problem med alkohol och droger inte existerar bland muslimer. Många ungdomsritualer, som att ta studenten, är för många i Sverige nära förknippade med alkohol, och det kan kännas svårt att stå emot grupptrycket och säga nej. Viljan att passa in och få vara med i gemenskapen är stark. Projektet har ökat medvetenheten om vikten av att arbeta med prevention, och gett muslimska ungdomar plattformar för att prata om svåra situationer och hur dessa kan hanteras.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Studiecirklar i biodling

Som en del i Ibn Rushds arbete för bättre miljö har vi haft studiecirklar i biodling i flera föreningar under 2015. Bin är hotade på flera sätt, bland annat av giftiga bekämpningsmedel och miljöförändringar. Genom småskalig biodling förbättras pollineringen av växter i närområdet, vilket är viktigt för att det ska bildas frukt och bär. Det är lätt att hålla bin i stadsmiljö, och honungen som produceras ger också tillfälle att fundera över djurrätt. Ska man ta honungen som bina har arbetat ihop för att ha mat över vintern, och ersätta den med näringsfattigt sockervatten? Eller ska man låta bli?

Muslimska vetenskapsmän har gjort många viktiga bidrag till vetenskapen. Ibn Rushd medverkar i projektet Cusanus om samspelet mellan vetenskap och religion.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Cusanus – projekt om vetenskap och religion

Ibn Rushd är samverkanspart i projektet *Cusanus* om samspelet mellan vetenskap och religion som drivs av Teologiska institutionen vid Uppsala universitet, Svenska kyrkan och Sigtunastiftelsen/Agora for Biosystems. Syftet med Cusanusprojektet är att bygga broar mellan religiösa ledare och akademin, men också att nå ut till samfundens medlemmar genom dialog med religiösa ledare. Ibn Rushd bidrar med kontaktytor till imamer och de muslimska samfunden i Sverige och har bland annat genomfört ett lyckat seminarium för imamer på temat ”Islam, vetenskap och de stora frågorna”.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Sluta röka-kampanj under Ramadan

Många av Ibn Rushds föreningar arbetar för att stärka folkhälsa genom informationsaktiviteter riktade till sina egna målgrupper, där rökning tyvärr många gånger är vanligare än hos befolkningen i stort. Ett sådant exempel är Islamiska förbundet Järva som haft Sluta röka-kampanjer under Ramadan i samarbete med Sluta röka-linjen som är Stockholms läns landstings organ för att motverka rökning. Under Ramadan är många muslimer särskilt mottagliga för information om hälsa och fastande muslimer röker inte mellan soluppgång och solnedgång eftersom rökning bryter fastan i islam. Är man väl i gång med ett rökupphåll under fastetiden är det ett mindre steg att sluta röka helt, vilket sluta röka-kampanjen tar fasta på.

Vägledning för nyanlända och asylsökande – Goda grannar

I Stockholm har Ibn Rushd, Sensus, Islamic Relief, Svenska kyrkan och Stockholms moské startat ett unikt samarbete för att hjälpa nyanlända in i det svenska samhället. Det hela började med ett gott samarbete mellan Stockholms moské och Katarina församling under det akuta arbetet med att ge flyktingar mat och tak över huvudet under hösten 2015. Under 2016 har arbetet utvecklats till att erbjuda vägledning och rådgivning, i allt från asylregler till hur man startar företag i Sverige. Ibn Rushds medlemsorganisation Islamic Relief har stor vana av fältarbete, men detta är första gången organisationen gör fältarbete i Sverige och inte bara insamlingsverksamhet och projektadministration.

FOTO: JOHAN RESELE

Invigning av Goda grannars unika gemensamhetslokal där bland annat muslimska och kristna organisationer samarbetar.

KVALITETSARBETE

På Ibn Rushd tar vi kvalitetsarbetet på stort allvar. I flera fall ställer Ibn Rushd högre interna kvalitetskrav än vad våra bidragsgivare kräver. Vi hanterar skattemedel och är måna om att förvalta dem på bästa möjliga sätt. Därför är vi extra noga med vårt kvalitetsarbete. Om vi bedömer att en studiecirkel eller annan slags verksamhet inte håller de höga kvalitetskrav vi ställer stryks evenemanget ur våra system och rapporteras inte som bidragsgrundande verksamhet till våra bidragsgivare. Det är ett kostsamt men nödvändigt förhållningssätt. Huvudfokus i vårt kvalitetsarbete är annars att som huvudanordnare av verksamheten, kunna vidta nödvändiga åtgärder som utvecklar oss och våra samverkansaktörer på ett sätt som förbättrar både innehållet i verksamheten och sättet som verksamheten bedrivs på, och samtidigt minimerar riskerna för brister och felaktigheter.

Kvalitetssäkring och kontroll

Vi arbetar återkommande med kvalitetssäkring för att på bästa möjliga sätt förebygga att fel begås. Vi har årligen även en internkontroll för att granska genomförd verksamhet. Folkbildningsrådet kräver att internkontrollen genomförs på 5 procent av rapporterad verksamhet. 2015 kontrollerade vi 25 procent av tidigare års verksamhet och 2016 kontrollerade vi 31 procent. Vi kontrollerar höga volymer för att vara säkra och trygga med att vi inte rapporterar verksamhet som inte uppfyller kraven på bra folkbildningsverksamhet men framför allt för att införa nödvändiga utvecklingsplaner för att förebygga uppkomsten av brister i fortsättningen. Vår internkontroll är djupgående och innehåller bland annat djupgående granskning av listor, telefonintervju av deltagare på olika språk och ekonomisk kontroll. När vi genomför kontroller tittar vi också på hur vi till exempel kan utveckla cirkelledarnas kompetenser och hur deltagarnas lärande och delaktighet kan stärkas.

Under 2015–2016 stärkte vi vårt kvalitetssäkringsarbete ytterligare. Kvalitetssäkringen görs numera kontinuerligt i sex steg, från cirkelledarnivå fram till kansliledningsnivå. Våra kvalitetsrutiner börjar redan i planeringsstadiet och i cirkelledarutbildningsstadiet och fortsätter långt efter att verksamheten slutrapporterats. Vi har anställt lokala administratörer och verksamhetsledare i alla distrikt för att ytterligare stärka kvalitetssäkringen i nära anslutning till verksamheten. Vi har infört nya rutiner för utbetalningar och infört nya samarbetsavtal och verksamhetsavtal för föreningar för att säkra den verksamhet som görs i samarbete med föreningar. Under perioden har vi också stärkt vårt systematiska arbete med risk- och väsentlighetsanalyser samt infört krav på interna rimlighetsbedömningar på alla kommuner där stora verksamhetsförändringar skett.

När vi i våra kvalitetssäkringssystem upptäcker tveksamheter eller otydligheter genomför vi fördjupade granskningar som kan leda till att arrangemang stryks eller att samarbetet avbryts.

En del i kvalitetsarbetet är att ständigt sträva efter förbättringar. Här är några fler exempel på hur vårt kvalitetsarbete har utvecklats under 2015 och 2016.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Visselblåsarfunktionen på webbplatsen

Det ska vara lätt att göra oss uppmärksamma på misstänkta fel eller brister. Därför har Ibn Rushd infört en visselblåsarfunktion på vår webbplats där man kan in skicka anonyma tips.

Kommunikation med medlemsorganisationer och cirkelledare

Vi har förbättrat informationen om vad som gäller för olika verksamhetsformer och vilka grundkrav som ställs, genom informationsbroschyren *Folkbildning med Ibn Rushd* som riktar sig till medlemsorga-

nisationer och cirkelledare. Vi har även ökat antalet medlemsträffar lokalt och infört rutiner för hur kommunikationen med cirkelledarna ska bedrivas inför, under och efter själva arrangemanget. Efter avslutat verksamhetsår brukar förbundskansliet dessutom skicka ut en enkät till cirkelledarna och medlemsorganisationerna för att kunna samla in synpunkter, utvärderingar och förslag.

Bättre kvalitetssäkring av utbetalningar

Under verksamhetsperioden har Ibn Rushd ytterligare kvalitetssäkrat rutinerna för utbetalningar av kostnadsersättningar för arrangemang och studiecirklar. Föreningar som haft studieverksamhet i samarbete med Ibn Rushd kan få ersättning för faktiska kostnader som har direkt koppling till den aktuella verksamheten, och det finns regler för vilka slags kostnader som kan ersättas. Fika på en studiecirkelträff får man till exempel inte kostnadsersättning för. Bara om arrangemanget eller studiecirkeln uppfyller alla krav och har redovisats enligt konstens alla regler betalas kostnadsersättningen ut. Vi har tagit fram en tydligare process för hur underlag för utbetalningar bereds lokalt. De skickas till kvalitetsavdelningen som gör stickprover varje månad och kontrollerar underlagen, men också folkbildningsmässigheten i det arrangemang som kostnadsunderlaget är kopplat till. Förbundskontoret är alltså involverat i det löpande arbetet med utbetalningar, varje månad. I slutet av året granskas alla utbetalningar. Förbundsledningen kan följa hela processen för varje ärende.

ILLUSTRATION: ANDREAS KJELLANDER

Cirkelledarutbildningar

Ibn Rushd har arrangerat 37 cirkelledarutbildningar under 2015 och 2016 där mer än 600 personer deltagit. Förbundskansliet har under verksamhetsperioden kvalitetssäkrat alla utbildningar och har införlivat ett gemensamt utbildningsinnehåll i alla distrikt. Ett särskilt fokus i cirkelledarutbildningarna har lagts på kvalitetsgranskning men också på frågor som jämlikhet och jämställdhet.

Ny version av rapporteringssystemet Gustav

Under 2016 lanserades en ny Gustav-programvara, det rapporteringsprogram som i princip alla studieförbund använder. Mycket tid och energi har gått åt till att utbilda personal i nyheterna, rapportera buggar i det nya systemet och få i gång uppdateringar.

Ökad andel webbanmälningar

En allt större del av verksamheten rapporteras elektroniskt via webbanmälningar, vilket underlättar både granskning och kvalitetssäkring. Genom webbanmälningarfår vi också en snabbare kontakt med ansvarig cirkelledare och tiden för ärendehantering minskar radikalt. Under perioden har antalet studiecirkelarrangemang som rapporterats via webben kommit upp till 36 procent.

VERKSAMHETEN 2015 OCH 2016 I SIFFROR

FOTO: LEJLA POROVIC

Verksamhetsområden

Avser ordinarie folkbildningsverksamhet

	2015			2016		
	ARR.	TIM.	UNIKA DELT.	ARR.	TIM.	UNIKA DELT.
STUDIECIRKEL	3 362	304 460	6 411	2 979	228 036	6 682
KULTURPROGRAM	1 951	17 559		1 625	14 580	
ANNAN FOLKBILDNINGS-VERKSAMHET	1 224	83 410	4 207	996	56 693	4 540
TOTALT	**6 537**	**405 429**	**9 802**	**5 600**	**299 309**	**1 0336**

Andelen arrangemang i all ordinarie folkbildningsverksamhet fördelade per verksamhetsform och år.

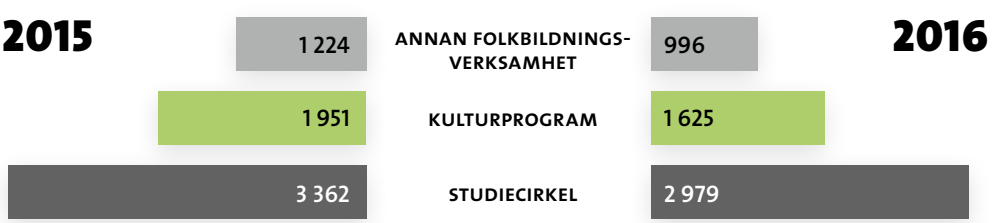

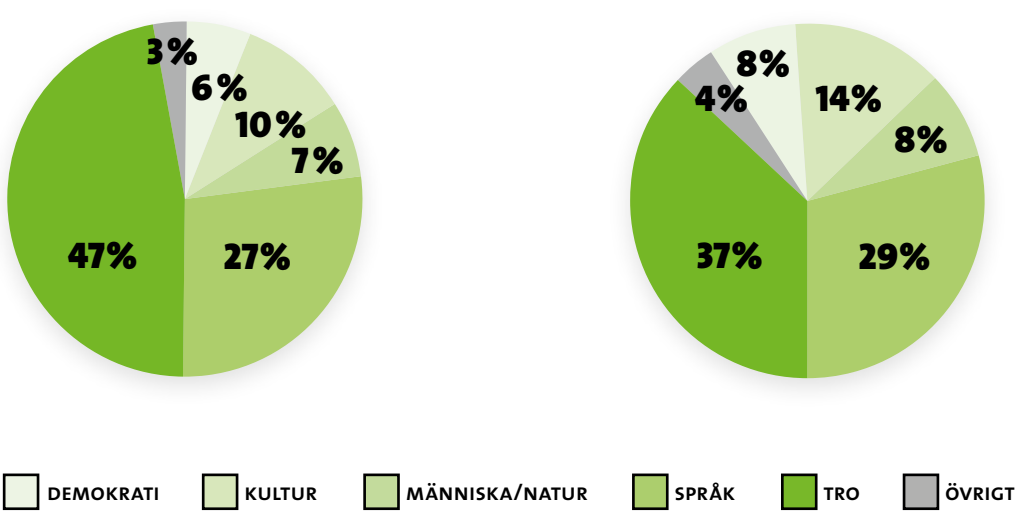

Avser ordinarie folkbildningsverksamhet

	2015		2016	
	ARR.	TIM.	ARR.	TIM.
DEMOKRATI				
FLYKTINGAR	21	1305	33	1 258
INTEGRATION OCH SEGREGATION	174	10 884	300	14 789
INTERNATIONELLT ARBETE	13	112	52	573
MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER	161	5 756	147	3 113
ORGANISERING	78	2 514	120	3 559
PÅVERKANSARBETE OCH OPINIONSBILDNING	53	2 231	64	2 334
	500	**22 802**	**716**	**25 626**
KULTUR				
FILMKULTUR	20	1 409	47	931
KONST	194	7 188	189	7 186
LITTERATUR	411	25 417	434	31 170
MATLAGNINGSKULTUR	55	3 777	79	4 369
RAMADAN OCH EIDSATSNING	168	2 410	231	2 286
	848	**40 201**	**980**	**45 942**
MÄNNISKA/NATUR				
FOLKHÄLSA	130	6 388	182	8 646
LANDSBYGD OCH JORDBRUKSSATSNING	7	356	2	18
MATEMATIK	155	13 468	113	10 545
MILJÖ	39	2 614	32	1 255
TILLGÄNGLIGHET	66	4 214	108	6 059
	397	**27 040**	**437**	**26 523**
SPRÅK				
ARABISKA	1 025	102 720	1 226	86 219
ENGELSKA	111	9 909	67	5912
	1136	**112 629**	**1 293**	**92 131**
TRO				
FOLKBILDNING OM ISLAM	3 047	173 570	2 024	106 095
RELIGIONSDIALOG	117	3 574	54	2 082
STÄRKA DEN MUSLIMSKA IDENTITETEN	301	14 746	261	8 656
UTBILDNING AV IMAMER OCH FOLKBILDARE OM ISLAM	7	63	10	473
	3 472	**191 953**	**2 349**	**117 306**
ÖVRIGT				
	224	**14 426**	**276**	**11 320**

Antal arrangemang per verksamhetsområde

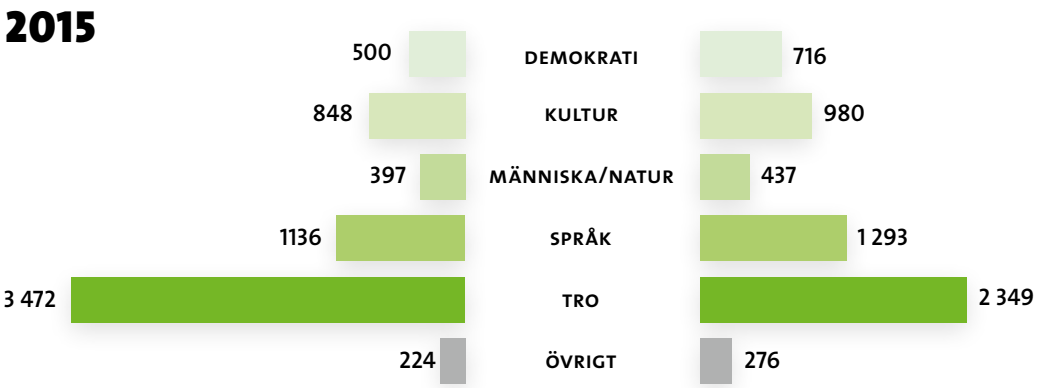

Ämnesfördelning

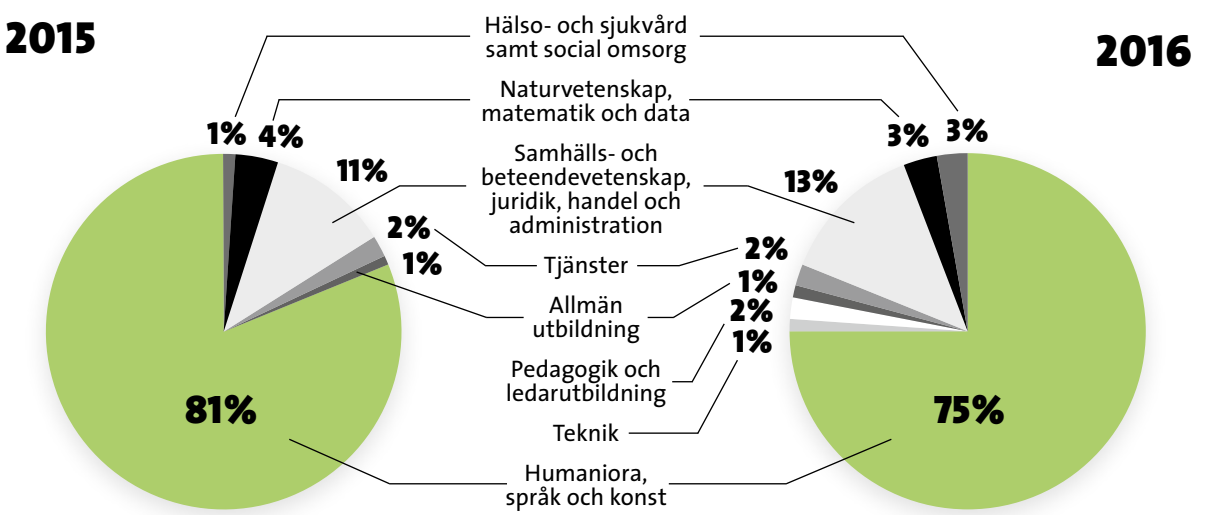

HUMANIORA, SPRÅK OCH KONST	2015 ARR.	2015 TIM.	2016 ARR.	2016 TIM.
FRÄMMANDE SPRÅK	1 239	121 599	1 115	88 624
HISTORIA OCH ARKEOLOGI	412	30 209	360	18 737
LIVSÅSKÅDNING, FILOSOFI OCH LOGIK	149	10 252	200	14 237
RELIGION	3 016	151 348	2 148	101 255
SVENSKA OCH LITTERATURKUNSKAP (ÄVEN HEMSPRÅK)	218	16 762	175	9 764

Verksamhet för asylsökande

Antal deltagare

2015

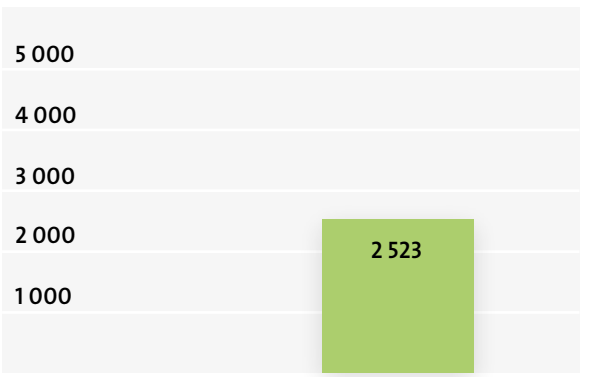

2016

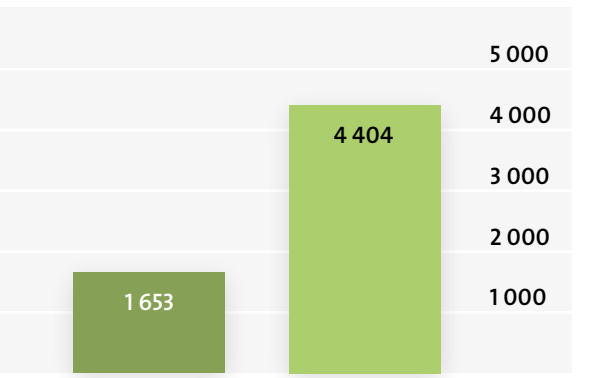

UPPDRAG VIA FBR:S AVTAL (SVENSKA FRÅN DAG 1)

UPPDRAG MIGRATIONSVERKET (VARDAGSSVENSKA)

	2015			2016		
	ARR.	TIM.	UNIKA DELT.	ARR.	TIM.	UNIKA DELT.
UPPDRAG MIGRATIONSVERKET (VARDAGSSVENSKA)	-	-	-	42	1 653	512
UPPDRAG VIA FBR:S AVTAL (SVENSKA FRÅN DAG 1)	151	2 523	1 442	303	4 404	3 322
TOTALT	**151**	**2 523**	**1 442**	**345**	**6 057**	**3 834**

Könsfördelning

Andel kvinnor och män i all ordinarie folkbildningsverksamhet. (Unika deltagare)

2015

2016

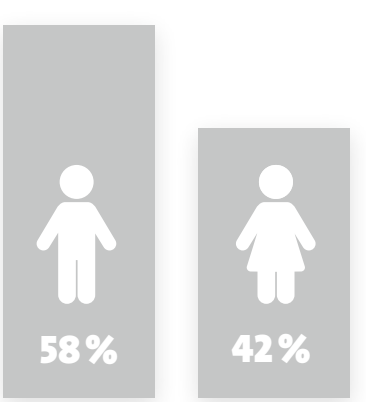

Åldersgruppsfördelning

Andelen unika deltagare i all ordinarie folkbildningsverksamhet fördelade per åldersgrupp och år.

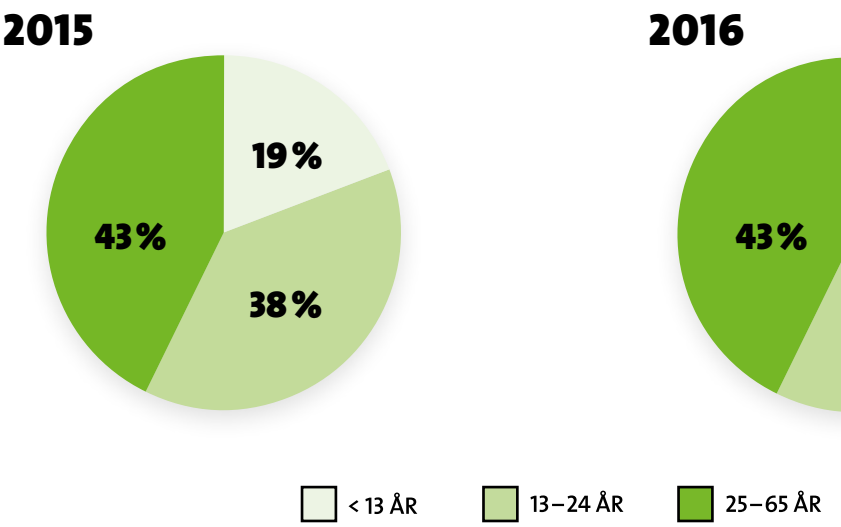

Korttidsutbildade

Antalet unika deltagare i all ordinarie folkbildningsverksamhet varav korttidsutbildade fördelade per år. Korttidsutbildade deltagare har inte minst 3-årig gymnasieexamen och är 20 år eller äldre.

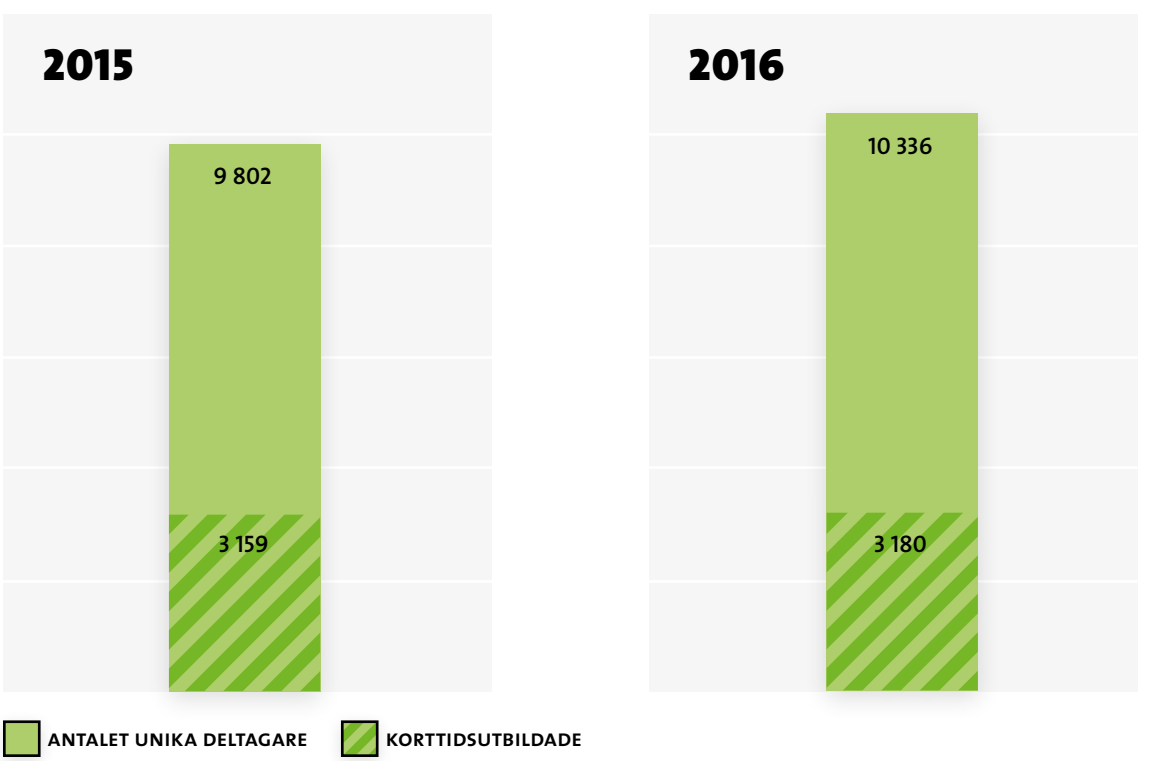

Studiecirklar tillsammans med medlemsorganisationer och föreningar

	2015				2016			
	ARR	TIM	DELT.	VARAV KVINNOR	ARR	TIM	DELT.	VARAV KVINNOR
MEDLEMSORGANISATIONER	1 387	142 551	8 675	3 135	1 262	94 627	8 835	3 385
LOKALA SAMVERKANSPARTER	1 933	159 886	10 719	4 588	1 647	130 639	10 108	4 381
ÖPPEN VERKSAMHET	42	2 023	273	148	70	2 770	496	286
TOTAL	**3 362**	**304 460**	**19 667**	**7 871**	**2 979**	**228 036**	**19 439**	**8 052**

Andelen studiecirklar med medlems-organisationer och föreningar

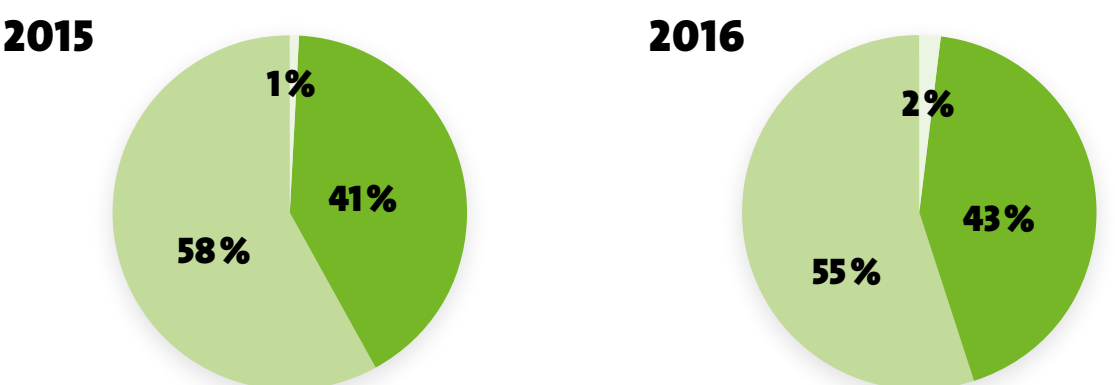

Andelen studiecirkeltimmar med medlemsorganisationer och föreningar

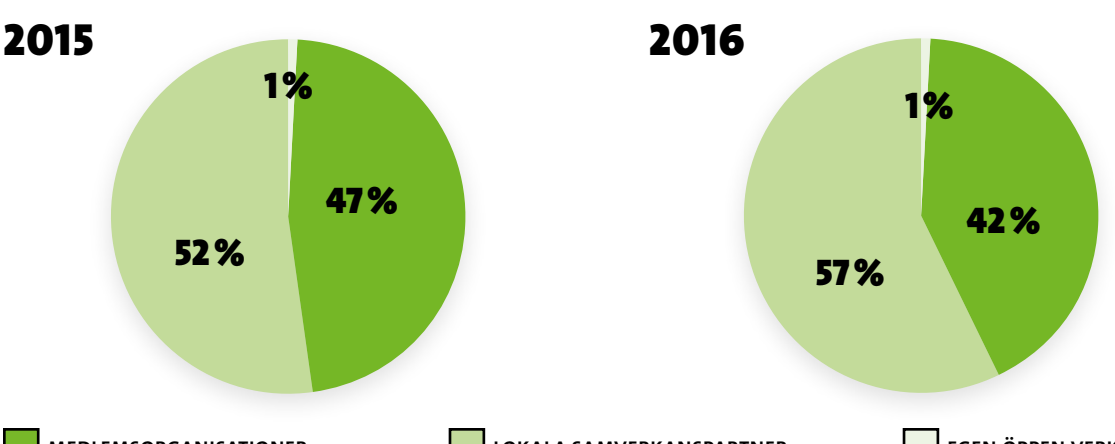

Andelen deltagare i studiecirklar med medlemsorganisationer och föreningar

2015

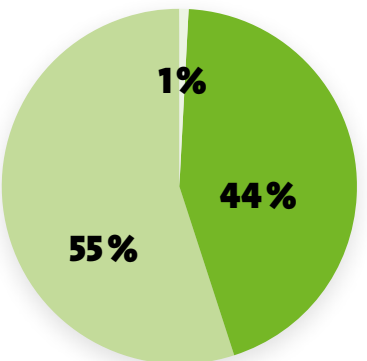

2016

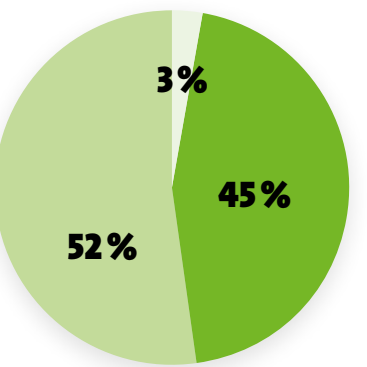

Andelen kvinnor i studiecirklar med med lemsorganisationer och föreningar

2015

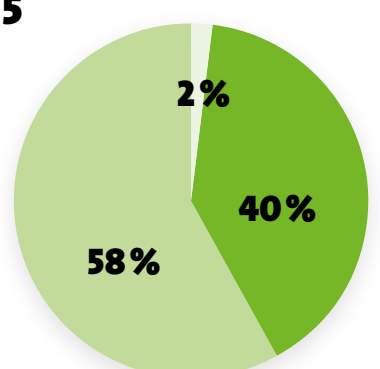

2016

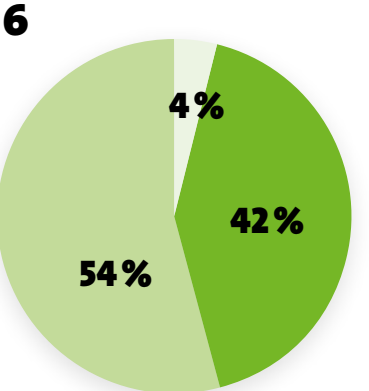

MEDLEMSORGANISATIONER LOKALA SAMVERKANSPARTNER EGEN ÖPPEN VERKSAMHET

Studiecirkelverksamheten med medlemsorganisationer

	2015				2016			
	ARR	TIM	DELT.	VARAV KVINNOR	ARR	TIM	DELT.	VARAV KVINNOR
ERITRIANSKT KULTURFORUM	1	72	8	5	2	48	10	-
FIFS, FÖRENADE ISLAMISKA FÖRENINGAR I SVERIGE	292	20 742	1 862	761	291	18 348	2 214	999
IFIS, ISLAMISKA FÖRBUNDET I SVERIGE	147	12 126	944	434	164	11 527	1 210	435
IKUS, ISLAMISKA KULTUR-CENTERUNIONEN I SVERIGE	667	88 643	4 214	1 164	539	48 194	3 607	1 146
ISLAMIC RELIEF	4	400	15	5	-	-	-	-
ISLAMISKA SHIA SAMFUNDET I SVERIGE	19	1 414	200	78	14	793	133	121
KORANLÄSARNAS FÖRBUND	48	1 991	161	94	54	2 460	252	108
SMF, SVERIGES MUSLIMSKA FÖRBUND	188	15 149	1135	537	165	11 715	1165	476
SMS, SVERIGES MUSLIMSKA SCOUTER	12	1 560	61	26	5	618	26	11
SUM, SVERIGES UNGA MUSLIMER	9	454	75	31	28	924	218	89
TOTAL	**1 387**	**142 551**	**8 675**	**3 135**	**1 262**	**94 627**	**8 835**	**3 385**

Studiecirkelverksamheten med lokala samverkansparter

	2015				2016			
	ARR	TIM	DELT.	VARAV KVINNOR	ARR	TIM	DELT.	VARAV KVINNOR
TOTAL	**1 933**	**156 886**	**10 719**	**4 588**	**1 647**	**130 639**	**10 108**	**4 381**

Egen öppen studiecirkelverksamhet

	2015				2016			
	ARR	TIM	DELT.	VARAV KVINNOR	ARR	TIM	DELT.	VARAV KVINNOR
IBN RUSHD GSU	1	308	3	1	14	387	105	58
IBN RUSHD MITT	4	301	21	9	1	12	20	1
IBN RUSHD NORRA	18	572	130	71	11	266	87	58
IBN RUSHD SÖDRA	8	493	49	33	12	367	85	27
IBN RUSHD VÄSTRA	11	349	70	34	11	580	85	66
IBN RUSHD ÖSTRA	-	-	-	-	21	1 158	114	76
TOTAL	**42**	**2 023**	**273**	**148**	**70**	**2 770**	**496**	**286**

Ekonomisk sammanställning för hela studieförbundet Ibn Rushd

Studieförbundet Ibn Rushd består av flera juridiska personer, som var och en har en egen årsredovisning. Här följer en kort ekonomisk sammanställning för hela studieförbundet.

Balansräkning för hela studieförbundet

	16-01-01 –16-12-31	15-01-01 –15-12-31
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar		
Inventarier, verktyg oc installationer	9 652	19 301
Finansiella anläggningstillgångar		
Andelar i intresseföretag oc övriga långfristiga fordringar	6 530 300	6 110 300
Summa anläggningstillgångar	**6 539 952**	**6 129 601**
Omsättningstillgångar		
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar,	302	
Fordringar hos intresseföretag	175 000	175 332
Övriga fordringar	510 389	521 938
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 019 003	1 100 499
Summa kortfristiga fordringar	**1 704 694**	**1 797 769**
Kassa och bank	**14 958 620**	**5 136 293**
Summa omsättningstillgångar	**16 663 314**	**6 934 062**
SUMMA TILLGÅNGAR	**23 203 266**	**13 063 663**
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Fritt eget kapital		
Balanserad vinst eller förlust	8 122 650	6 506 332
Årets resultat	11 355 113	1 616 318
Summa eget kapital	**19 477 763**	**8 122 650**
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	0	2 256 387
Övriga skulder	1 764 030	936 506
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 961 473	1 748 120
Summa kortfristiga skulder	**3 725 503**	**4 941 013**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	**23 203 266**	**13 063 663**

Resultaträkning för hela studieförbundet

	16-12-31	15-12-31
Medlemsintäkter	12 000	0
Erhållna bidrag och övriga intäkter	48 307 966	33 719 675
Rörelsens kostnader		
Kostnader för utbildning och utveckling av verksameten	-6 919 195	-7 964 234
Förmedlade bidrag	0	0
Övriga externa kostnader	-8 714 832	-7 602 133
Personalkostnader	-21 316 168	-16 509 644
Avskrivningar inventarier	-9 649	-9 649
Rörelseresultat	**11 360 122**	**1 634 015**
Resultat från finansiella poster		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	1 658	38
	-6 667	-17 735
Resultat efter finansiella poster	11 355 113	1 616 318
Årets resultat	**11 355 113**	**1 616 318**

	16-12-31	15-12-31
DISTRIKTENS RESULTAT		
Distrikt norra		
Totala intäkter	3 348 717	2 365 590
Totala kostnader	-2 373 159	-2 166 600
Årets resultat	**975 558**	**198 990**
Distrikt mitt		
Totala intäkter	5 924 304	4 164 931
Totala kostnader	-3 843 937	-3 636 311
Årets resultat	**2 080 367**	**528 620**
Distrikt GSU		
Totala intäkter	5 924 737	4 472 141
Totala kostnader	-4 564 481	-2 986 420
Årets resultat	**1 360 256**	**1 485 535**
Distrikt västra		
Totala intäkter	5 550 773	3 722 108
Totala kostnader	-4 304 040	-3 772 119
Årets resultat	**1 246 733**	**-50 011**

Distrikt södra		
Totala intäkter	8 492 383	5 573 842
Totala kostnader	-5 939 085	-4 908 632
Årets resultat	**2 548 925**	**665 183**
Distrikt östra		
Totala intäkter	3 349 790	2 528 421
Totala kostnader	-3 098 952	-2 737 698
Årets resultat	**250 838**	**-209 379**

Årsredovisning för
Ibn Rushd Studieförbund
802411-0762

Räkenskapsåret
2016-01-01 - 2016-12-31

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och förbundsrektorn för Ibn Rushd Studieförbund, 802411-0762 får härmed avge årsredovisning för 2016, föreningens räkenskapsår.

Allmänt om organisation och verksamheten

Ibn Rushd Studieförbund är ett muslimskt studieförbund som är öppet för alla och har verksamhet över hela Sverige. Vi vill verka för att säkerställa demokrati och mänskliga rättigheter och arbetar aktivt för att stärka den svenskmuslimska identiteten. Med folkbildning som verktyg engagerar vi oss i samhällsdebatten, producerar studiematerial och erbjuder ett brett utbud av seminarier, studiecirklar och kulturarrangemang. Detta gör vi tillsammans med våra medlemsorganisationer. Som ett studieförbund jobbar vi aktivt och ständigt med att stödja samt utveckla människors möjlighet till att organisera sig i föreningar och organisationer. Särskilt marginaliserade grupper stärks genom de möjligheterna som organisering ger dem. Som ett led i vårt demokratiuppdrag stödjer vi våra föreningar och deltagare genom utbildning, finansiering och vägledning för att möjliggöra ett aktivt deltagande i samhället samt möjliggöra en organisering av särskilt marginaliserade grupper. Ibn Rushd har tio medlemsorganisationer på nationell nivå. Verksamheten styrs av en förbundsstyrelse och sex distriktsstyrelser och verkställs av en personalstyrka bestående av totalt 78 anställda för år 2016 fördelade på ett förbundskansli och 17 lokala kontor. Våra sex distrikt är egna juridiska personer och lämnar sedan 2015 därför egna årsredovisningar.

Verksamhetens utgångspunkter

I verksamhetsplanering och genomförande utgår vi alltid både från våra bidragsgivares syfte med bidraget och våra medlemmars ändamålsparagraf i stadgarna.

Verksamheten 2015–2016 har utgått från en verksamhetsplan bestående av 33 verksamheter som bygger på våra verksamhetsområden TRO, DEMOKRATI, KULTUR och MÄNNISKA/NATUR. De övergripande målsättningarna, som också sammanfattar vår verksamhet under föregående period, har varit:
1) Stärka den egna identiteten,
2) Ta en naturlig plats i det offentliga rummet,
3) Utveckla organisationsstrukturen,
4) Stödja våra medlemsorganisationer och involvera dem i all verksamhet,
6) Nätverka med viktiga och relevanta aktörer samt
7) Stimulera verksamhet och engagemang

Utförligare beskrivning av verksamhet, utgångspunkter, förvaltning och statistik finns i förbundets verksamhetsberättelse. Information om aktuell verksamhet går att finna på www.ibnrushd.se

Ställning och resultat

Årets resultat uppgår till 2 892 tkr (föregående år -1 003 tkr). Det egna kapitalet ökar därmed till 8 396 tkr (föregående år 5 504 tkr). Den totala omsättningen blev 34 803 tkr, vilket är en stor ökning från föregående års 21 456 tkr. Detta berodde främst på ökade statsbidrag pga ökad verksamhet tidigare år samt nya intäkter för uppdragsverksamheten.

Väsentliga händelser 2015–2016

Förbundsstämman och idéplattformen
I maj 2015 hade Ibn Rushd förbundsstämma där bl.a. en ny styrelse valdes och en ny idéplattform antogs. Plattformen slår fast Ibn Rushds värdegrund och förhållningssätt.

Verksamhet för asylsökande
När antalet flyktingar ökade kraftigt under 2015 gav regeringen studieförbunden ett nytt uppdrag med riktade pengar för att ha verksamhet i svenska och samhällsorientering för nyanlända. Detta skapade ett helt nytt verksamhetsområde inom Ibn Rushd.

Nytt bidragssystem från Folkbildningsrådet
Folkbildningsrådet har under 2015 i dialog med oss studieförbund tagit fram en ny modell för statsbidragsfördelningen. Den nya modellen börjar gälla 2017 och bygger till stor del på den verksamhet som inrapporterats senaste verksamhetsåren.

Uppdragsutbildningar SST
Ibn Rushd har under 2015 och 2016 haft i uppdrag av SST, Nämnden för statens stöd till trossamfund, att hålla funktionsutbildningar för muslimska församlingars styrelser. Vi har arrangerat ordförandekassörs- och sekreterarutbildningar.

Muslimska Familjedagarna
Det årliga arrangemanget är en viktig sammankomst för tusentals muslimer, och är en riktig folkbildningsfest med föreläsningar, seminarier och diskussioner. Muslimska familjedagarna (MFD) arrangeras av Ibn Rushd tillsammans med Islamiska förbundet och Sveriges unga muslimer. Ibn Rushd har fram till nyligen haft det administrativa ansvaret som bl.a. innefattar administration av ekonomi- och personalfrågor.

Jämlikhetsdata
Med stöd av Open Society Foundation har Ibn Rushd drivit projektet Jämlikhetsdata som går ut på att informera kommuner och andra aktörer om metoder för att mäta diskriminering genom statistikmetoden jämlikhetsdata. En mindre fortsättning för projektet är planerad under 2017.

Tidskriften Kupolen
Genom Tidskriften Kupolen vill Ibn Rushd skapa ett fönster in för den som är intresserad av frågor som angår det muslimska civilsamhället, och av Ibn Rushds verksamhet. Kupolen kom ut i sitt nya format i slutet av 2015 och ytterligare fyra nummer kom ut under 2016.

Kvalitetssäkring
Arbetet med att förstärka kvalitetssäkringsrutinerna har varit prioriterat under 2016. Vi har förtydligat och stärkt flera av våra rutiner och haft en tydligare kvalitetsstyrning av verksamheten på alla nivåer. Det har bl.a. lett till att vi begränsat volymen på cirkeltimmar, successivt minskat området annan folkbildningsverksamhet och försökt nå fler deltagare till fler arrangemang med lägre deltagartimmar.

Öka personalkapaciteten
Antalet anställda har växt med 95 procent mellan 2014 och 2016, från 40 till 78 och den storaunderbemanningen som organisationen har levt med under många

år har förbättrats. Vi har framföralltanställt där det funnits vakanta platser samt stärkt distrikten med verksamhetsledare ochadministratörer.

Granhedsgården
Granhedsgården har sedan 2015 fungerat som en kursgård där både medlemsorganisationer och externa gäster kunnat boka in kursverksamheter och privata hotellnätter. Gården förvaltas av bolaget Granhedsgården AB där Ibn Rushd äger 50% av aktierna. Under 2015-2016 har bolagsstyrelsen gjort ett par försök till att skriva avtal med migrationsverket direkt eller via tredje part för att bedriva verksamhet med asylsökande på hela eller delar av gården och på så sätt öka användningen av gården, öka intäkterna samt stärka vår verksamhet med asylsökande. Inget avtal har dock kunnat tecknas främst pga regeringens beslut med stärkta gränskontroller.

Flerårsjämförelse av nyckeltal

	2017*	2016	2015	2014
Studiecirkeltimmar	329 000	228 036	304 460	317 966
Unika i studiecirklar	11 300	6 682	6 411	4 951
Annan folkbildningsverksamhet timmar	53 000	56 693	83 410	163 537
Unika i annan folkbildningsverksamhet	3 450	4 540	4 207	3 826
Kulturprogram antal	2 350	1 625	1 951	3 907
Uppdragsverksamhet timmar	5 910	4 404	2 523	-
Uppdragsverksamhet unika	4 700	2 639	1214	-

*2017 års siffror är preliminära och bygger på den planering som gjorts i distrikten

Förväntade framtida utveckling
Om förbundsstämman bifaller styrelsens propositioner så kommer vi fr.o.m. 2017 arbeta efter en ny långsiktig strategi som sträcker sig till 2023. Vi kommer också, om förbundsstämman bifaller, ha stämma varje år vilket bl.a. kommer innebära att medlemmarna tätare kan följa upp verksamheten. Under 2017 planeras en viss ökning av ordinarie verksamhetsvolym och en ytterligare expansion i antal lokala kontor och personalstyrka.

Muslimska Familjedagarna är fr.o.m. 2017 förlagd på företaget EventeQ AB som ägs tillsammans med de två andra arrangörerna av MFD. Det kommer innebära att det administrativa ansvaret vi tidigare haft för hanteringen av eventet kommer att flyttas över till detta eventföretag. Företaget är tänkt att även arrangera andra större events och festverksamheter. Under 2017 ska en tydligare affärsplan vara i kraft för företaget.

Även Granhedsgården AB är i behov av en tydligare affärsplan och tydligare strategisk verksamhetsfokus, vilket Ibn Rushd som delägare kommer att driva fram. Detta behöver Ibn Rushd för att bättre kunna bedöma lönsamheten i företaget.

Resultaträkning

Belopp i kr	Not	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Medlemsintäkter		12 000	-
Erållna bidrag och övriga intäkter	1	34 791 231	21 455 540
		34 803 231	21 455 540
Verksamhetens kostnader	2		
Kostnader för utbildning och utveckling av verksameten		-831 890	-1 337 113
Förmedlade bidag		-19 073 969	-10 562 898
Övriga verksamhetskostnader	3	-5 065 972	-4 674 398
Personalkostnader	4	-6 928 679	-5 856 721
Avskrivningar invetarier		-9 649	-9 649
Verksamhetens resultat		**2 893 072**	**-985 239**
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		1 658 38	78
Räntekostnader och liknande resultatposter		-2 294	-17 420
Resultat efter finansiella poster		**2 892 436**	**-1 002 621**
Årets resultat		**2 892 436**	**-1 002 620**

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	5	9 652	19 301
Finansiella anläggningstillgångar	6		
Andelar i, och fordringar på intresseföretag		6 445 000	6 025 000
		6 445 000	6 025 000
Summa anläggningstillgångar		**6 454 652**	**6 044 301**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		302	-
Fordringar hos intresseföretag		175 000	175 332
Övriga fordringar		537 722	1 229 724
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		595 691	554 584
		1 308 715	1 959 640
Kassa och bank	7	**8 683 280**	**4 024 819**
Summa omsättningstillgångar		**9 991 995**	**5 984 459**
SUMMA TILLGÅNGAR		**16 446 647**	**12 028 760**

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2016-12-31	2015-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	8		
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		5 503 711	6 506 332
Årets resultat		2 892 436	-1 002 620
		8 396 147	5 503 712
Summa eget kapital		**8 396 147**	**5 503 712**
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		-	171 499
Övriga kortfristiga skulder		7 186 517	4 793 758
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		863 983	1 559 791
		8 050 500	6 525 048
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**16 446 647**	**12 028 760**

Redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Studieförbundets årsbokslut har upprättats enligt bokföringslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd.

Intäkter
Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter i form av gåvor intäktsförs som huvudregel när gåvan sakrättsligt är genomförd. Intäkter i form av bidrag intäktsförs när villkoren för bidraget är uppfyllda. Om bidraget avser en bestämd tidsperiod periodiseras bidraget över denna period.
Gåvor av pengar redovisas normalt enligt kontantprincipen. I den mån det på balansdagen finns löften om bidrag från företag och organisationer intäktsförs dessa efter individuell prövning.

Medlemsavgifter (BFNAR 2002:8)
Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Ideella föreningen. Medlemsavgifter intäktsförs vid inbetalning från medlem.

Gåvor (BFNAR 2002:10)
Som gåvor inkluderas mottagna gåvor från allmänheten, företag, organisationer, samfund, privata och ideella fonder och stiftelser samt sponsring. Erhållna gåvor värderas till verkligt värde, dvs försäljningsvärde eller återanskaffningsvärde. Erhållna gåvor redovisas netto, dvs efter avdrag för försäljnings- och hanteringskostnader. Bidrag från kommuner, landsting, stat m fl (BFNAR 2002:11)
Som bidrag räknas likvida medel som en förening erhåller från en bidragsgivare som är ett offentligrättsligt organ. Ett villkorat bidrag är ett bidrag som förenats med villkor som innebär återbetalningsskyldighet om villkoret inte uppfyllts.
Ett bidrag intäktsredovisas i den period när bidraget utbetalats till föreningen. En förening som erhåller bidrag från en svensk myndighet eller kommun kan istället välja att intäktsföra bidraget redan i den period när myndigheten eller kommunen fattat ett beslut att bevilja bidraget. Om bidraget är till för att täcka specifika kostnader sker intäktsredovisning på sådant sätt att intäkten
ställs mot de kostnader som bidraget är avsett att täcka. Intäktsredovisning sker endast när det med hög grad av sannolikhet kan bedömas att bidraget inte kommer att återkrävas. Villkorade bidrag skuldförs till dess att de utgifter som bidraget ska täcka uppkommer. Bidrag bruttoredovisas vilket innebär att inga bidrag nettoredovisas mot kostnader.

Materiella anläggningstilgångar
Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan. Avskrivning görs systematiskt över den bedömda nyttjandeperioden. Härvid tillämpas följande avskrivningstider:

Finansiella anläggningstilgångar
Vid anskaffningstidpunkten värderas finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med tillägg för direkta transaktionsutgifter. Efter första redovisningstillfället värderas långfristiga finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med avdrag för eventuell nedskrivning vid bestående värdenedgång.
Fordringar har upptagits till det belopp varmed de beräknas inflyta.
Övriga tillgångar och skuler har upptagits till anskaffningsvärden där inget annat anges.
Periodisering av inkomster och utgifter har skett enli god redovisningssed.

Noter

Not 1 Intäkternas fördelning

	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Intäkter per väsentligt intäktsslag		
Medlemsintäkter	12 000	-
Bidrag från FBR	23 619 298	17 614 600
Hyresintäkter	1 372 937	1 100 566
Särskilda bidrag FBR	5 807 158	
Större projekt	2 237 151	
Övriga intäkter	1 754 686	2 740 374
Summa	**34 803 230**	**21 455 540**

Not 2 Verksamhetens kostnader

	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Verksamhet	1 032 730	1 337 113
Förmedlade bidrag	19 073 969	10 562 898
Summa	**20 106 699**	**11 900 011**

Not 3 Övriga verksamhetskostnader

	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Lokaler	3 578 490	2 836 581
IT och kommunikation	421 230	1 032 368
Styerlse	176 097	62 184
Övrigt	697 540	743 264
Summa	**4 873 357**	**4 674 397**

Not 4 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Män	9	5
Kvinnor	10	10
Totalt	**19**	**15**

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Löner och andra ersättningar	4 342 551	3 123 900
Rektor och Styrelse	546 652	514 870
Summa	**4 889 203**	**3 638 770**
Sociala kostnader	1 643 781	1 379 841
(varav pensionskostnader)	252 227	229 092

Not 5 Inventarier, verktyg och installationer

	2016-12-31	2015-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	1 457 853	1 428 903
-Nyanskaffningar		28 950
	1 457 853	1 457 853
Ackumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-1 438 552	-1 428 903
-Årets avskrivning enligt plan enligt anskaffningsvärden	-9 649	-9 649
	-1 448 201	-1 438 552
Redovisat värde vid årets slut	**9 652**	**19 301**

Not 6 Andelar i intresseföretag

	Andel i andelar i % resultat	Aktiekapital	Redovisat värde
Intresseföretag/org nr. säte			
Granhedsgården AB 556981-2620	50	50 000	25 000
Långfristiga fordringar intresseföretag	6 420 000		
Andelar i intresseföretag	25 000		
Depositioner			
Summa finansiella anläggningstillgångar	**6 445 050**		

Not 7 Årets sparande

	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Sparande	1 000 000	0
Summa	**1 000 000**	**0**

Not 8 Eget kapital

	Balanserat fritt eget kapital	Årets resultat	Summa EK
Vid årets början	5 503 712		5 503 712
Disposition enl årsstämmobeslut			
Årets resultat		2 892 436	2 892 436
Vid årets slut	**5 503 712**	**2 892 436**	**8 396 148**

Underskrifter

Ibn Rushd studieförbund
802411-0762

Stockholm den 6/4/2017

Helena Hummasten
Styrelseordförande

Omar Mustafa
Förbundsrektor

Nadia Marhi Lodin
Vice ordförande

Mostafa Al-Sayed Issa
Kassör

Mostafa Kharraki
Ledamot

Ahmed Emam
Ledamot

Ledamot

Zainab Marrakchi
Sekreterare

~~Min~~/Vår revisionsberättelse har lämnats den 21/4 2017

Jens Persson
Auktoriserad revisor

Guner Kayhan
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till förbundsstämman i IBN Rushd Studieförbund, org.nr 802411-0762

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för IBN Rushd Studieförbund för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den förtroendevalda revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera förbundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett förbund inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för IBN Rushd studieförbund för år 2016.

Vi tillstyrker att förbundsstämman beviljar förbundsstyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Förbundsstyrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 21/4 2017

Jens Persson
Auktoriserad revisor
PwC

Stockholm den 11/4 - 2017

Güner Kayhan

Årsbokslut för
Ibn Rushd Studieförbund
802411-0762

Räkenskapsåret
2015-01-01 - 2015-12-31

Resultaträkning

Belopp i kr	Not	2015-01-01 2015-12-31	2014-01-01 2014-12-31
Medlemsintäkter	2	0	13 500
Erållna bidrag och övriga intäkter	2	21 455 540	21 507 783
		21 455 540	21 521 283
Rörelsens kostnader			
Kostnader för utbildning och utveckling av verksameten	3	-1 337 113	-1 792 072
Förmedlade bidag	3	-10 562 898	-12 535 805
Övriga externa kostnader	4	-4 674 397	-3 760 158
Personalkostnader	5	-5 856 721	-5 925 492
Avskrivningar invetarier	6	-9 649	0
Rörelseresultat		**-985 238**	**-2 492 244**
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		38	1 008
Räntekostnader och liknande resultatposter		-17 420	-6613
Resultat efter finansiella poster		**-1 002 620**	**-2 497 849**
Resultat före skatt		**-1 002 620**	**-2 497 849**
Årets resultat		**-1 002 620**	**-2 497 849**

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Bygnader och mark	7	0	0
Inventarier, verktyg oc installationer	6	19 301	0
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag och övriga långfristiga fordringar	8	6 025 000	6 925 000
Summa anläggningstillgångar		**6 044 301**	**6 925 000**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		175 000	246 250
Fordringar hos intresseföretag		332	53 462
Övriga fordringar		1 229 724	241 339
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		554 584	725 480
Summa kortfristiga fordringar		1 959 640	1 266 531
Kassa och bank		4 024 819	4 138 808
Summa omsättningstillgångar		**5 984 459**	**5 405 339**
		0	0
SUMMA TILLGÅNGAR		**12 028 760**	**12 330 339**

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2015-12-31	2014-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust	9	6 506 332	9 004 181
Årets resultat		-1 002 620	-2 497 849
Summa eget kapital		**5 503 712**	**6 506 332**
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		171 499	464 053
Övriga skulder		4 793 758	4 052 437
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 559 791	1 307 517
Summa kortfristiga skulder		**6 525 048**	**5 824 007**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**12 028 760**	**12 330 339**

Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

Ställda säkerheter	2015-12-31	2014-12-31
Panter och säkerheter för egna skulder		
Summa	**-**	**-**
Övriga ställda panter och säkerheter		
Summa	-	-
Ansvarsförbindelser		
Ansvarsförbindelser		
Summa	-	-

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Studieförbundets årsbokslut har upprättats enligt bokföringslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Förbundet har i tidigare års redovisningar konsoliderat samtliga intäkter, kostnader, tillgångar och skulder för samtliga juridiska personer som ingår i förbundet. Detta årsbokslut redovisar den juridiska personens resultat- och balansposter. Jämförelseåret har räknats om för att korrekt jämförelseår med enbart den juridiska personens resultat- och balansräkning i enlighet med RR 5 och med ledning av BFNAR 2012:1 punkt 10 om rättelse av fel.

Intäkter

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter i form av gåvor intäktsförs som huvudregel när gåvan sakrättsligt är genomförd. Intäkter i form av bidrag intäktsförs när villkoren för bidraget är uppfyllda.

Om bidraget avser en bestämd tidsperiod periodiseras bidraget över denna period. Gåvor av pengar redovisas normalt enligt kontantprincipen. I den mån det på balansdagen finns löften om bidrag från företag och organisationer intäktsförs dessa efter individuell prövning.

Medlemsavgifter (BFNAR 2002:8)
Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Ideella föreningen. Medlemsavgifter intäktsförs vid inbetalning från medlem.

Gåvor (BFNAR 2002:10)
Som gåvor inkluderas mottagna gåvor från allmänheten, företag, organisationer, samfund, privataoch ideella fonder och stiftelser samt sponsring. Erhållna gåvor värderas till verkligt värde, dvs försäljningsvärde eller återanskaffningsvärde. Erhållna gåvor redovisas netto, dvs efter avdrag för försäljnings- och hanteringskostnader.

Bidrag från kommuner, landsting, stat m fl (BFNAR 2002:11)
Som bidrag räknas likvida medel som en förening erhåller från en bidragsgivare som är ett offentligrättsligt organ. Ett villkorat bidrag är ett bidrag som förenats med villkor som innebär återbetalningsskyldighet om villkoret inte uppfyllts. Ett bidrag intäktsredovisas i den period när bidraget utbetalats till föreningen. En förening som erhåller bidrag från en svensk myndighet eller kommun kan istället välja att intäktsföra bidraget redan i den period när myndigheten eller kommunen fattat ett beslut att bevilja bidraget. Om bidraget är till för att täcka specifika kostnader sker intäktsredovisning på sådant sätt att intäkten ställs mot de kostnader som bidraget är avsett att täcka. Intäktsredovisning sker endast när det med hög grad av sannolikhet kan bedömas att bidraget inte kommer att återkrävas. Villkorade bidrag skuldförs till dess att de utgifter som bidraget ska täcka uppkommer. Bidrag bruttoredovisas vilket innebär att inga bidrag nettoredovisas mot kostnader.

Materiella anläggningstilgångar
Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan. Avskrivning görs systematiskt över den bedömda nyttjandeperioden. Hä vid tillämpasföljande avskrivningstider:
Inventarier tre år.

Finansiella anläggningstilgångar
Vid anskaffningstidpunkten värderas finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med tillägg för direkta transaktionsutgifter. Efter första redovisningstillfället värderas långfristiga finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med avdrag för eventuell nedskrivning vid bestående värdenedgång.
Fordringar har upptagits till det belopp varmed de beräknas inflyta.
Övriga tillgångar och skuler har upptagits till anskaffningsvärden där inget annat anges.
Periodisering av inkomster och utgifter har skett enli god redovisningssed.

Not 2 Intäkternas fördelning

	2015	2014
Medlemsintäkter	0	13 500
Statsbidrag från FBR	17 614 600	17 235 000
Hyresintäkter	1 100 566	799 709
Övriga intäkter samt projekt	2 740 374	3 473 073
Summa	21 455 540	21 521 282

Not 3 Rörelsekostnader

	2015-01-01 – 2015-12-31	2014-01-01 – 2014-12-31
Verksamhet	1 337 113	1 792 072
Förmedlade bidrag	10 562 898	12 535 805
Summa	**11 900 011**	**14 327 877**

Not 4 Övriga rörelsekostnader

	2015-01-01 2015-12-31	2014-01-01 2014-12-31
Lokaler	2 836 581	1 818 343
IT och kommunikation	1 032 368	641 575
Styerlse	62 184	252 519
Övrigt	743 264	1 047 721
Summa	**4 674 397**	**3 760 158**

Not 5 Anställda och personalkostnader

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2015	2014
Löner och andra anställda	3 123 900	3 969 637
Rektor och styrelse	514 870	
Summa	3 638 770	3 969 637
Sociala kostnader	1 150 749	1 241 790
Pensionskostnader	229 092	207 445
Totalt	**5 018 610**	**5 418 872**

Medelantalet anställda	2015	2014
Män	5	6
Kvinnor	10	7
Totalt	**15**	**13**

Not 6 Inventarier, verktyg och installationer

	2015	2014
Ingående anskaffningsvärden	1 428 903	1 428 903
Årets förändringar	28 950	
Nyanskaffningar		
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 457 853	1 428 903
Ingående avskrivningar	-1 428 903	-1 428 903
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 438 552	0
Redovisat värde vi årets slut	**19 301**	**0**

Not 7 Byggnader och mark

	2015	2014
Acumulerade anskaffningsvärden	0	11000000
Ingående anskaffningsvärde	0	
Inköp		
Försäljning	0	-11000000
Utgående anskaffningsvärde	0	0

Not 8 Andelar i intresseföretag

Intresseföretag/ org nr. säte	Antal andelar i %	Andel i resultat	Eget kapital	Redovisat värde
Granhedsgården AB 556981-2620	50		50 000	25 000
Långfristiga fordringar intresse-företag	6 000 000			
Andelar i intresseföretag	25 000			
Depositioner				
Summa finansiella anläggningstillgångar	**6 025 000**			

Not 9 Förändring av eget kapital

	Balanserat fritt eget kapital	Årets resultat	Summa EK
Eget kapital vi årets ingång	9 004 181	-2 497 849	6 506 332
Resultatdisposition	-2 497 849	2 497 849	0
Årets resultat			-1 002 620
Eget kapital vid årets utgång	**6 506 332**	**0**	**5 503 712**

Underskrifter

Ibn Rushd studieförbund
802411-0762

Stockholm 2016 05-28

Helena Hummasten
Förbundsordförande

Omar Mustafa
Förbundsrektor

Nadia Marhi Lodin
Vice ordförande

Mostafa Al-Sayed Issa
Kassör

Mostafa Kharraki
Ledarmot

Ahmed Emam
Ledarmot

Zana Muhammad
Ledarmot

Zainab Marrakchi
Sekreterare

Vår revisionsberättelse har lämnats in 2016-06-30
AVVIKER FRÅN STANDARD UTFORMNING.

Jens Persson
Aktoriserad revisor

Guner Kayhan
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till förbundsstämman i IBN Rushd Studieförbund org.nr 802411-0762

Rapport om årsbokslutet

Vi har utfört en revision av årsbokslutet för IBN Rushd Studieförbund för år 2015.

Styrelsens och förbundsrektorns ansvar för årsbokslutet

Det är styrelsen och förbundsrektorn som har ansvaret för att upprätta ett årsbokslut och att bokföringslagen tillämpas vid upprättandet och för den interna kontroll som styrelsen och förbundsrektorn bedömer är nödvändig för att upprätta ett årsbokslut som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsbokslutet på grundval av vår revision. Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. För den auktoriserade revisorn innebär detta att denna utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsbokslutet inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsbokslutet. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsbokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsbokslutet för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsbokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsbokslutet i allt väsentligt upprättats i enlighet med bokföringslagen.

Vi tillstyrker därför att förbundsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2014 har utförts av andra revisorer som lämnat en revisionsberättelse daterad 30 april 2015 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Utöver vår revision av årsbokslutet har vi även utfört en revision av styrelsens och förbundsrektorns förvaltning för IBN Rushd Studieförbund för år 2015.

Styrelsens och förbundsrektorns ansvar

Det är styrelsen och förbundsrektorn som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsbokslutet granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i förbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller förbundsrektorn har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att förbundsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Anmärkning

Nedanstående anmärkning påverkar inte vårt uttalande ovan.

Avdragen skatt och sociala avgifter har vid flera tillfällen under året inte betalats i rätt tid. Dröjsmålen har berott på bristande rutiner. Styrelsen har därmed inte fullgjort sina skyldigheter. Försummelsen har inte medfört någon skada för förbundet utöver dröjsmålsräntor m.m.

Stockholm den 30 juni 2016

Jens Persson
Auktoriserad revisor
PwC

Guner Kayhan
Förtroendevald revisor

IBN RUSHD
STUDIEFÖRBUND

SUNDBYBERGSVÄGEN 1C
171 73 SOLNA
TEL: 08-56 24 49 00
INFO@IBNRUSHD.SE
WWW.IBNRUSHD.SE